

Далекий голос України

(4 квітня – 66 років від дня народження Квітки Цісик (1953-1988), україно-американської співачки)

Квітка Цісик народилася 4 квітня 1953 р. у Квінті (Нью-Йорк, США) в сім'ї післявоєнних емігрантів із Західної України Іванни та Володимира Цісиків. Батько Квітки був скрипалем, музичну освіту здобув у Львові, з 1942 р. по 1944 р. був концертмейстером Львівського Оперного Театру, а після еміграції викладав в Українському музичному інституті в Нью-Йорку. Саме батько вчив її грати на скрипці ще з п'яти років. З дитинства Квітка дуже любила співати. Хто хоч раз почув голос цієї співачки, ніколи не забуде її, наче вона знала якусь таємницю, загальну для кожного людського серця.

Звідки ж взялася чарівна українська квітка, яка знала таємний код української душі, у чужині, в самому центрі Нью-Йорка?

Це була інтелігентна сім'я. Мама Іванна - вчителька, належала до роду відомих у Львові архітекторів на прізвище Нагірні. Її дід спроектував і побудував понад двісті відомих храмів на Галичині. Її чоловік, батько Квітослави, Володимир Цісик народився у відомому енергетичному і містичному місці України - в селі Ліски під Коломиєю, біля так званого Циганського горба, де сьогодні проходять музично-поетичні фестивалі на честь Квітки Цісик та інших її відомих земляків.

Під час війни в 1944 році молоді батьки Квітослави (скорочено Квітка) виїхали зі Львова і довгий час переховувалися від німців і від радянської влади. І, нарешті, в сорок дев'ятому році, завдяки фінансовій допомозі друзів і родичів, потрапили в США.

У чотири роки талановита дівчинка Квітка візьме в руки скрипку, а її знаменитий батько (співзасновник Українського Музичного Інституту (УМІ) в Нью-Йорку) даватиме їй уроки. Хоча у Квітки було безліч талантів: вона грала в театрі, танцювала, прекрасно співала.

Квітка Цісик була не лише талановитою співачкою, але й художницею. Наприклад, власноруч розмалювала свої рукавички, зобразивши на них улюблені квіти та свою мрію – птаха, який літає над Україною.

Квітка обожнювала прості польові квіти: маки, волошки, ромашки. На одному з дисків, вона навіть сфотографована з букетом червоних маків. Ще одним великим захопленням співачки були коні.

Квітка мала чобітки з цікавою орнаментикою, виготовлені на її замовлення, – нині вони, до речі, зберігаються у Львівському музично-меморіальному музею Соломії Крушельницької. Орнамент містить кольори українського прапора, тому

для Квітки ця пара була особливо дорогою.

Цісики розмовляли вдома українською мовою і співали прекрасні українські пісні, які все життя, наче якийсь містичний код або надзавдання, стояли над Квіткою і вимагали, щоб вона їх виконувала і популяризувала. Її голос був дуже схожий на голос скрипки. Це рідкісне колоратурне сопрано - найвищий і найрідкісніший жіночий голос.

У неї не було агента і доводилося самотійно "себе просувати". Спочатку нікому невідома співачка на ім'я Кейсі (КС - псевдонім за першими літерами імені Kvita Cisyk) не мала роботи. Сімнадцятирічна емігрантка нікого не цікавила. Але одного разу хтось все-таки прослухав один з її записів і зрозумів, що це справжнє вокальне золото, знахідка, яка незмінно перетвориться в монети.

І так поступово почалася її кар'єра в рекламному бізнесі. Скоро роботи стане так багато, що Цісик перетвориться в найдорожчу і найзатребуванішу співачку рекламних джінглів.

Не випадково Квітка Цісик відчувала незадоволеність і мріяла про інші висоти. Одного разу, розмовляючи зі своїм чоловіком про українську пісню, сказала, що немає нічого прекраснішого, ніж мелодії її батьківщини, що це справжній скарб і їй дуже хочеться, щоб всі побачили його. "Ну, покажи ж ці хвалені українські пісні, чому ми їх не чуємо? Де вони?"

Це був кінець сімдесятих, коли української пісні в якісному записі просто не було. А та, що була, не могла конкурувати з якісним американським фольклором та іншою вокальною продукцією.

І тоді у Кейсі виникла ідея записати українські пісні не під бандуру і скрипку, а на високому професійному рівні.

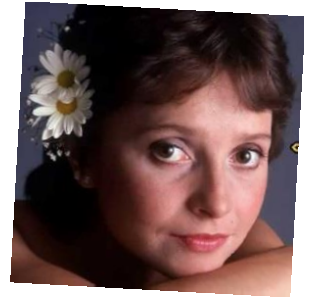
Перший альбом називався "Квітка". Другий альбом - "Два кольори" - вийшов через дев'ять років у 1989 році. За радянських часів її пісні були під забороною, як творчість закордонної виконавиці. Якимось чином підпільно записи переправлялися в СРСР і поширювалися. Квітка повернулася додому.

У неї була мрія записати ще один альбом з українськими піснями (колискові для сина), приїхати з концертами на історичну батьківщину. Але цьому не судилося втілитися в життя. Спочатку через велику зайнятість, потім через хворобу.

Однак мрія чудової квітки, яка могла би стати окрасою будь-якої сцени, все-таки здійснилася. Голос Квітки Цісик повернувся на батьківщину її предків, її ім'ям названо вулицю у Львові та створено музей, присвячений їй та її таланту.

А на батьківщині її батька в селі Ліски проходять музичні фестивалі в її честь. Україну Квітка відвідала з матір'ю в 1983 р., тоді її пісні ще заборонено було крутити по радіо, дуже мріяла дати серію концертів вже на незалежній Україні. Віктор Мішалов (австралієць українського походження), з яким Квітка навчалася в Консерваторії, приїжджаючи в Україну привіз платівку Квітки Цісик. Тоді з'явилася перша платівка "Квітка" і вона була дуже популярна.

Альбом ходив на касетах, на бобінах, люди переписували, слухали, всі захоплювалися і дуже хотіли побачити саму Квітку. Свого часу Олександр Горностай (один з організаторів фестивалю "Червона Рута") запрошував Квітку Цісик до України 1989 р для участі у фестивалі, а 1992 р. для участі в концерті з нагоди першої річниці незалежності України. На жаль, жодного разу вона не змогла приїхати, хоч дуже хотіла. 29 березня 1998 р. Квітка Цісик померла у себе в Манхеттені.

За словами Олександра Горностая *"Квітка була хороша, метка, проворна, цікава, доброзичлива, щира... Видно, що американське життя мало свій відбиток, а от родинний момент - ця українська ментальність - у неї зберігся."*

Підготувала Руслана Ониськів
провідний бібліограф